1938 ий 15 июнь № 52 (435) Акше 5 ыр.

8-ше ИЙ ЛЕКТЕШ

Чыла элласе пролетар-шамыч, ушныза!

Ӧрвезе коммунист

ВЛКСМ Маробком ден Горком орган

ОСОАВИАХИМОВСКИЙ ОРГАНИЗАЦИИЫШТЕ ПОРЯДКЫМ ЫШТЫМАН

Октябрьский революцийын сеҥен налмыжым пеледалт шогышо шочмо элнам арален шогымаште осоавиахим организаций кугу верым налын шога. Марий республикысе осоавиахим организаций Центральный Советым вуйлатыме пашашке калык тушман, буржуазный националист кашак (Домрачев, Романов) шӱшкылтын кужу жап вредитлен шогеныт. Нине гад кашак осоавиахим организацийым шалаташ, военный пашалан ямдылалтмаш пашам кӱрлын шогеныт. Республикысе осоавиахим Центральный Советын председательже Пономарев ден тудын заместительже Кротов осоавиахимовский организацийыште вредительствын последствийжым пытараш кӱлеш семын пижын огытыл. Йоласал районышто, районный осоавиахим Совет председатель Васильев йолташ район кӧргыштӧ мыняр первичный осоавиахим организаций, мыняр осоавиахим член улыт, огеш пале. Оборонный паша йӧршын шулен, нимогай кружковый пашат огеш ыштальт. Тугак Юринский районный осоавиахим Совет председатель Оленев пашажым пеш ӧрканен ышта. Садланак таче кечылан тиде районышто XII-шо осоавиахим лоторей билетым шарымаш нимолан йӧрдымын кая. Морко ден Сотнур районышто осоавиахим пашам огыт акле, садлан тиде ончыктымо районлаште оборонно пашам самотеклан кудалтыме.

Посна ВЛКСМ райком секретарь-шамыч: Йоласал—Кочетов, Морко—Петров, Сотнур—Алмакаев осоавиахим организацийлан полшен огыт шогo. Кочетов мыняр ВЛКСМ член-шамыч осоавиахим членлан шогат, шкак огеш пале. Оборонно пашам пеҥгыдемдымаште чыла комсомольский организацийлан да чыла ВЛКСМ член - шамычлан И. В. Сталин йолташын пропагандист Ивановлан вашмут письмаштыже ончыктымым нигунамат мондыман огыл. „...Мемнан Йошкар Армийым, Йошкар флотым, Йошкар авиацийым, осоавиахимым уло вий ден виянгдаш да пеҥгыдемдаш кӱлеш. Нимогай „случайность" да мемнан внешне тушман-шамычын нимогай фокусышт мемнам ямдылалтын шудымашеш авырен ынже керт манын, военне нападене шучкылык ончылно пӱтынь мемнан калыкым мобилизационно ямдылык состояныштыже кучаш кӱлеш..."

Сталин йолташын ончыктымыжо—тиде комсомольский организаций-шамычлан военне паша шындымаште программе лийын шогыман. Кажне первичный комсомольский организаций пелен осоавиахим организацийым организоватлыман. Тушко ВЛКСМ член ден несоюзный молодежым шупшман.

Чыла советский гражданинлан бдительный лийын шогыман. Фашистын агентше, калык тушман, буржуазный националист кашак керек кузе чоян маскироватлалтын вредитлен шогат гынат, нуным разоблачитлен вожге кӱрышт пытарыман.

РСФСР ден МАССР Верховный Советыш сайлымаште да сайлаш ямдылалтмаште осоавиахим член-шамыч активне участвоватлен да большевистский партийын лозунгшо верч, коммунист ден беспартийный блокын кандидатше верч агитироватлен шогыман.

Ленинский комсомолын уставыштыже ончыктымо: „военный пашам тунемаш, социалистический кугу родинан беззаветне преданне лияш, тудлан чыла шке вийым пуаш ямде лияш" комсомолец-шамычлан уставыште ончыктымым практик пашаште паша дене ыштен толын, осоавиахим организацийым организационно пеҥгыдемдаш да виянгдаш кажне кечын полшен шогыман.

ПӰТЫНЬ ГРУЗИНСКИЙ КАЛЫКЫН ЙЫВЫРТЫМАШЫЖЕ

12 июньышто пӱтынь грузинский калык пиял верч, социалистический озанлык ден культурын ончыкшым пеледшашыже верч, Ленин-Сталин кугу паша верч голосоватлен. Кажне избиратель шке шӱмыштыжӧ пиялан илышын кугу творецын образшым, кугу Сталинын образшым кучен. Вождь лӱман избирательный округышто, тудын верный соратникше Молотов йолташ баллотироватлалтеш.

Избирательный участкыш эн первояк ик эн шоҥго печатник Хачатуров йолташ толын. Тудлан 63 ий гынат, таче тудлан рвезе лиймыжла чучеш. Тудо йывыртышан да пиялан. Дзумбат Меликович 50 ий пашам ышта. „Коммунист" типографий пашазе ден служащий-шамычын предвыборный погынымашышт тудо Грузинский ССР Верховный Совет депутатыш кандидатлан Молотов йолташым выдвигатлен, а кызыт эн первой шке бюллетеньжым избирательный урнашке колтен.

Шымымше избирательный участкыште Грузинский ССР Верховный Совет депутатыш кандидат Илья Андреевич Циклаури голосоватла—знатне орденоносец-машинист, СССР Верховный Совет депутат Андрей Васильевич Циклаурин эргыже.

Шкежын гражданский долгшым шуктен, Илья Андреевич тыге каласен:

— Мый, мемнан округысо чыла моло избиратель-шамыч семынак тудын дене пиялан улам. Сталин йолташын первой соратникше верч, совет правительстве глава Вячеслав Михайлович Молотов верч голосоватленам. Мемнан йывыртымашнам, мемнан пиялнам мемнан дене пырля пӱтынь грузинский калык разделятла.

Йошкар-Ола центральный избирательный округысо самырык избиратель-шамыч Окружной предвыборный погынымашын Йошкар-Оласе да Марий республикысе чыла самырык избиратель-шамычлан

ОБРАЩЕНИЙЖЕ

Йолташ-шамыч!

Чыла совет эл, шуко миллионан чыла советский калык Ленинско-Сталинский национальный политикын исторический торжество кечыжлан—союзный ден автономный Верховный Советыш сайлыме кечылан кугу куанымаш да нӧлталтмаш дене ямдылалтеш.

Пашазе ден пашазе ӱдрамаш, колхозник ден колхозница, мемнан великий родинын чыла трудовой калыкше союзный ден автономный республикын Верховный Совет депутатыш кандидатлан коммунизм пашалан, Ленин-Сталин партийлан мучашдымын преданне, партийный ден непартийный большевик-шамычын эн сай шке представительыштым выдвигатленыт.

Кугу Октябрьский Социалистический революцийын шочмыжо да большевик-шамычын боевой партийже ден тудын вождьшо Иосиф Виссарионович Сталинын воспитатлыме советский молодежь Сталинский Конституцийын тиде куанымашан да йывыртымашан кечылашыже великий непобедимый коммунистический партий верч да тудын вождьшо Иосиф Виссарионович Сталин верч коммунист ден беспартийный-шамыч блок верч единодушно голосоватлаш ямде улмыштым ончыкта.

Мемнан—Йошкар-Ола центральный избирательный округын самырык избиратель-шамычын, Марий республикысе чыла молодежь дене пырля, большевистский партий да коммунист ден беспартийный-шамыч блокын кандидатшт верч голосоватлаш кугу правана уло.

Ленин—Сталинын великий партийже марий калыкым пу шога эпохо гыч виян трактор, комбайн, автомобиль-шамычан, науко ден техникыште шуко моло сеҥымашан эпохыш савырен.

Ленин—Сталинын великий партийже мемнан калыкым пычкемышеш лунчыргышо, тунемдыме, шужышо да социальный чер дене орланыше Царевококшайский крайым пеледше, грамотный, зажиточный да культурный Марий республикыш конден.

Мемнан виян заводна, зажиточный колхозна, кыдалаш школ ден ВУЗ-шамычна—тиде чыла большевистский партий вуйлатыме почеш мемнан калыкын саскаже.

Шудӧ тӱжем дене знатный еҥ-шамыч, мемнан ял ден заводна-шамычын стахановец ден ударник-шамыч—чыла тиде славный коммунистический партий ден советский властьын вуйлатымышт почеш социалистический строительствын сеҥыме результатше.

Большевистский партий ден советский власть мланна паша ыштaш, канаш, образоване налаш правам пуэн.

Теве молан ме Йошкар-Оласе да Марий республикысе чыла самырык избиратель-шамычым РСФСР ден Марий АССР Верховный Советыш сайлыме кечылан избирательный участкыш ик енгла миен коммунист ден беспартийный-шамыч блокын выдвигатлыме кандидатышт верч шке йӱкыштым пуаш ӱжына.

Ме Йошкар-Оласе да республикысе чыла самырык избиратель-шамычым мемнан коммунистический партий ден тудын вождьшо Сталин йолташ йыр чотырак чумыргаш да шкенан йӱкнам кӧ мемнан калыкым йӧрата, кӧ калык тушман-шамыч дек беспощадне, кӧ мемнан великий родинын вийжым пеҥгыдемда, тудлан—коммунист ден беспартийный-шамыч блокын выдвигатлыме кандидатышт верч пуаш ӱжына.

Ме Йошкар-Оласе да республикысе чыла самырык избиратель-шамыч деч избирательный участкыш, агитпунктыш, квартирыш миен, чыла избиратель-шамычлан коммунист ден беспартийный-шамыч блокын кандидатышт нерген каласкалаш, сайлыме кече марте Конституций ден избирательный законым туныктен шукташ обратлена.

Исторический кече—26 июньым озанлыкын да культурын чыла областьыжат еше кугу производственный ончыктымаш дене вашлияш ӱжына.

Виян лийже Маркс—Энгельс—Ленин—Сталинын великий непобедимый знамыже!

Виян лийже коммунистический партий да тудын вождьшо великий Сталин!

Виян лийже коммунист ден беспартийный-шамычын шушаш сайлымаште непобедимый блокшо!

МОЛОТОВ ЙОЛТАШ БАЛЛОТИРОВАТЛАЛТМЕ ИЗБИРАТЕЛЬНЫЙ ОКРУГЫШТО

Ереван (Армянский ССР) гыч увертарат: Америяк Оганесян выдержке, шкенжым кучымо шотышто ойырлалт шога. Но тиде исторический кечын эр шагатыштыже—12 июньышто—тудо пеш талынак волноватла.

Но вот пытартышлан час 6 часыш 5 минут гына шудым ончыкта. Гедарчотский избирательный округын кокымшо участковый комиссий председатель Оганесян йолташ избирательный яшыкым печетла. Лач 6 час эрдене тудо избирательный участкыш 100 еҥ наре погынымаш калык ончык лектеш.Избиратель-шамычын пӱтынь калык кугу пайрем дене саламлен, председатель нуным тайне голосоватлаш тӱҥалаш ӱжеш.

Самырык слесарь Гарегин Сетрякан, Севан-Зангастрой комсомол комитет секретарь тылзат пелэ ончыч Севан-Загастрой коллективын общий погынымашеш Армянский ССР Верховный Совет депутатыш кандидатур Молотов йолташым выдвигатлен. 12 июньышто тудо йӱкшым шке кандидатшылан первой пуэн.

Шемер - шамыч избирательне урна дек чарныдеак толын шогеныт. Кечывал лан избирательный участкыште шукырак ужаш избирательже голосоватлен.

МАССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕТ ДЕПУТАТЫШ КАНДИДАТ-ШАМЫЧ

Шулкинский избирательный округ

Екатерина Ивановна УРАКОВА

Уракова йолташ 1918 ийыште Оршанке район, Орловский ял совет, Кашнур ялеш, середняк кресаньык ешеш шочын. Империалистический сар жапыште тудын ачаже кугыжан

армийыште лийын. Тужакын шке тазалыкшым йомдаренат, 1924 ийыште колен. Уракова йолташ 6 ияш ача деч посна кодын. 8 ияш лийынат, тӱҥалтыш школышко тунемаш каен. Варажым семилетке школышто тунемын. Шулкинский семилетке школым 1935 ийыште тунем пытарен.

1930 ийыште тудын ешыже Карл Маркс лӱмеш колхозышко пурен. Самырык колхозница—Екатерина Ивановна, колхоз пасушко толшо тракторист-шамычын пашаштым шекланен, сайын ончен налын. Вурыс имне—трактор тудын кумылжым трактористка лияш тарватен.

1936 ий. Колхоз правленийыште Оршанке МТС гыч кагаз толеш. Ик еҥым трактористлан тунемме курсышко колташ—манын йодмо. Курсыш тунемаш каяш келшыше ятыр лектыч. Но курсышко колташ келшыше сай грамотный да колхозышто пашам сайын ыштыше Екатерина Ивановна гына ыле. Тидлан Катя мучашдыме йывыртыш.

Курсыш толмеке Катян шонымашыже трактористкалан отличне тунем лекташ да колхозник-шамычын доверийыштым оправдатлаш ыле. Тиде шонымашым шукташлан тудо уло вийжым пыштыш, курсым отличне тунемын трактористка лийын лекте.

Уракова йолташ пашашкат серьезный пижын, пашам честне ыштен, Оршанке МТС-ыште кугу чапым нале, стахановка лие.

1937 ийыште Уракова йолташ Ленинский комсомол радамышке пурен.

Екатерина Ивановна Ураковам Шулкинский избирательный округ гыч Марий АССР Верховный Совет депутатыш кандидатлан регистрироватлыме.

Марий-Турекский избирательный округ

Игнатий Николаевич МИРОНОВ

Игнатий Николаевич Миронов йолташ 1909 ийыште Марий-Турек район, Нартасский ял совет, Клымбаево ялеш йорло кресаньык ешеш шочын.

1917 ийыште Миронов йолташ Кугу-Нолишевский тӱҥалтыш школыш тунемаш пурен.

1921 ий гыч 1928 ий марте тудо мӧҥгыштыжӧ ял озанлык пашам ыштен илэн. 1930 ийыште тудын ешыже „Коминтерн" колхозыш пурен.

1926 ийыште Миронов йолташ ВЛКСМ членыш пурен, а 1927 ийыште казанский рабфакыш тунемаш пураш ямдылыме 6 тылзаш курсыш тунемаш пурен.

1928 ийыште рабфакыш тунемаш пура. 1932 ийыште рабфакым тунем пытара да тиде ийыштак казанский медицинский институтыш тунемаш пура.

1931 ий гыч Миронов йолташ ВКП(б) член.

Миронов йолташ активный общественник. Тудо студент годымжак профком председательлан, комсомольский ячейке секретарьлан, пропагандистлан пашам ыштен.

1937 ийыште СССР Наркомздрав Миронов йолташым Йошкар-Олашке командироватла. 1937 ий август тылзе гыч Миронов йолташ Госсанинспекторлан, 1937 ий декабрь тылзе гыч Марий АССР-ын главный санинспекторжылан пашам ыштен.

1938 ий февраль тылзе гыч Миронов йолташ республиканский здравохранение отделын вуйлатышыжлан пашам ышта.

Марий-Турекский избирательный округын Окружной комиссийже Миронов йолташым Марий АССР Верховный Совет депутатыш баллотироватлалташ регистрироватлен.

Больше-Юнгинский избирательный округ

Александр Тимофеевич ОВЧИННИКОВ

Александр Тимофеевич Овчинников 1900 ийыште, Тор'ял район, Просвирякова ялыште кресаньык ешеш шочын. Александрын кок ияш улмыж годым тудын аваже марийжын орландарымыжым чытыде, суртшо гыч йочаже дене пырля лектын каен. Александрын аваже нелэ пашаш колыш.

Тӱҥалтыш школым тунем пытарымыже деч вара Александр Тимофеевич Старо-Тор'яльский второклассный школышто тунемын.

Октябрь революций гына шемер калыклан тунемаш корным почын. 1918 ийыште Александр Тимофеевич учительский семинарийыш пура да тудым тунем пытарымыже деч вара 1922—23 ийлаште Тор'ял нарсудышто делопроизводительлан ышта. 1923-24 ийлаште тыгай пашаштак Сернур прокуратурышто лийын, варажым 1925 ийыште тыштак секретарьлан ыштен.

1923 ийыште Овчинников йолташ ВЛКСМ членыш, 1924 ийыште ВКП(б) членыш кандидатлан пурен, 1925 ийыште тудым ВКП(б) членыш кусарат.

1925 ий гыч тӱҥалын Овчинников йолташ чарныдеак прокуратур органлаште ответственне пашаште ышта. 1925 ийыште тудо областной прокурорын помощникшылан пашам ыштыш, тиде ий октябрьыште тудым областной прокуратурын судебне надзорышкыжо пашам ышташ нальыч. Варажым Юриныште прокурорын помощникше ыле, тужеч тудым Козмодемьянскыш кусарышт. Тыжеч Овчинников йолташ угыч облпрокуратурыш толын, прокурорын помощникшылан ыштыш.

1936 ийыште Овчинников йолташ прокуратур пашаеҥ-шамычын курсышко тунемаш Москошко кая. Курсым тунем пытарымыже деч вара Овчинников йолташ Марий республик прокуратурышто ышта. Ончычын тудо республик прокурорын помощникше ыле, кызыт тудо Марий республик прокурор.

Марийский избирательный округ

Анна Ивановна БЕЛЯЕВА

Анна Ивановна Беляева 1915 ийыште Марий-Турек район, „Мариец" янда заводын пашазе поселкешыже, пашазе ешеш шочын. Тудын ачаж ден аваже пашазе улыт.

Анна Ивановна 7 ияшак тӱҥалтыш школыш тунемаш кая. Тӱҥалтыш школым тунем пытарымекыже тудо заводской семилеткыш тунемаш пура, умбакыжым Карлыганский семилеткыште тунемеш, да 1930 ийыште тудым тунем пытара. Анна Ивановна тиде ийыштак Малмыж оласе педагогический техникумыш тунемаш пурен, да кум ий гыч тудо учительница лӱмым налеш.

Беляева йолташ 1933 ий гыч 1935 ий марте Шоринский тӱҥалтыш школ вуйлатышылан пашам ыштен. Вара тудо шке шочмо мӧҥгышкыжӧ, „Мариец" янда заводын пашазе поселкышкыжо кая. Тыште тудо тӱҥалтыш школын 4-ше классыштыже туныкта, а 1936 ий гыч НСШ-ыште биологий предмет дене туныкташ кусаралтеш. 1937 ий гыч кызыт марте тудо кыдалаш школын 5-ше классыштыже математикым туныкта.

Анна Ивановна общественне пашаштат активне участвоватла. Тудо 1931 ийыштак Малмыж олаште комсомолыш пура. 1935 ийыште тудо пропагандистлан пашам ыштен, кызыт тудо старший пионер вожатый. Пионер-шамыч коклаште пашам кумыл нӧлтын ышта. Тудын пашажым комсомольский орга-

низаций шергын акла. Тудо кугу доверий дене окружитлалтын. Кызыт тудым ВЛКСМ Марий-Турек райком бюрон членжылан сайлыме.

Марийский Окружной избирательный комиссий Анна Ивановна Беляевам Марийский избирательный округышто Марий АССР Верховный Совет депутатыш баллотироватлалташ регистрироватлен.

Сендинский избирательный округ

Мария Ивановна МАМАЕВА

Мамаева Мария Ивановна 1918 ийыште Марий-Турек район, Нартасский ял совет, Кугу Ноля ялеш, середняк кресаньык ешеш шочын.

1927—1931 ийлаште Ма-

рия Ивановна Кугу Ноля ялысе тӱҥалтыш школышто тунемеш да тудым сайын тунем лектеш. Икмыняр жап гыч „У вий" колхозын правленийже Мамаева йолташым Марий-Турек районный колхозный школышко тунемаш командироватла. Тиде школым Мария Ивановна сайын тунем пытара да шке колхозыштыжо бригадир-полеводлан пашам ышташ тӱҥалеш.

Мамаева йолташын кӱкшӧ урожай верч тыршен кучедалмыже шке результатшым пуэн. 1937 ийыште тудо шӱльым кокла шот дене гектар гыч 18 центнерым, шыдаҥым—17 центнерым налын. Тудо социалистический пасун чапле стахановец ден стахановкаже-шамычым ятыр куштен.

Марий АССР Исполком ден Марий-Турек райисполком Мария Ивановна йолташым пашам сайын ыштымыжлан окса дене да шергакан подарке дене премироватленыт.

Мамаева йолташ 1938 ийыште ВЛКСМ радамыш пурен.

Мамаева йолташым сай общественница улмыжлан колхозник ден колхозница-шамыч чот йӧратат. СССР Верховный Советыш сайлаш ямдылалтме жапыште тудо Нартасский участковый избирательный комиссий председательлан пашам ыштен, а кызыт тудо Марий АССР Верховный Советыш сайлашлан Центральный Избирательный Комиссийын членжылан ышта.

КОМСОМОЛЬСКИЙ ИЛЫШ

ПОГЫНЫМАШТЕ КРИТИК ЧОТ ШАРЛЫШ

Тиде кечылаште Косолоп районысо комсомольский активын погынымашыже эртыш. Погынымаште 80 утла комсомолец, комсорг, пропагандист-шамыч да райцентрысе актив погыненыт.

ВЛКСМ Маробком III-шо пленумын итогшо да Косолоп комсомольский организацийын задачыже нерген ВЛКСМ Обком пленумын членже Рудаков йолташ докладым ыштыш. Доклад почеш пренийыште выступатлыше комсомолец-шамыч ВЛКСМ Обком да посна активист - шамычым чот критиковатлышт.

ВЛКСМ райком да тудын секретарьже Антонова йолташ май тылзыште комсомолец-шамыч дене политучебо вуйлатымашым луштарен. Роно вуйлатыше Игумновын ВЛКСМ райкомын санкцийже деч посна испытаний жапыште политучебо дене заниматлаш огыл, манын чыла школлан бюрократический распоряжений пумыжым пален гынат, отпорым пуэн огыл.

ВЛКСМ райком але марте военяе - физкультурный пашам колхозный молодежь коклаште саемден да организоватлен моштен огыл. Районышто физкультур паша але шеҥгелне шӱдырна.

Комсомольский организацийлаште активный союзный пашаш комсомолым кызыт пуртымо - шамычым шупшмо огыл.

Комсомолыш угыч пуртымаш паша шаланаш тӱналын. Май тылзыште улыжат 43 еҥым, а 10 июньлан 3 еҥым гына приниматлыме.

Комсомолец - шамыч, тугак ВЛКСМ райком пашаеҥ-шамычын комсомолец-шамычын йодмышт дек чутко огыл отношеньыштым критиковатлышт.

Активпогынымаш ВЛКСМ Маробком III-шо пленумын решенийжым шукташлан конкретне мероприятийым приниматлен.

Платон.

Политзанятийым огыт эртаре

„Марий" колхоз пеленсе комсомольский организацийыште (Оршанке район) политик тунеммаш пашам пеш начарын шындыме. 1938 ийыште политзанятий улыжат кок кана велэ лийын. Пропагандист Золотов И. К. политзанятийым эртарашат ок тол.

Оршанке райкомоллан да тудын секретарьже Иванов йолташлан комсомольский организацийлаште политик тунеммашым кӱлеш семын вуйлатен шогыман.

В. Щербаков.

Ронго район комсомольский актив погынымаш гыч

7-ше июньышто Ронго районысо комсомольский активын погынымашыже эртыш. Погынымаште ВЛКСМ Обком III-шо пленумын итогшо нерген ВЛКСМ райком секретарь Сорокин йолташ докладым ыштыш.

Погынымаште агитационно-массовый пашан кузе шындалтмыже нерген вопрос ончалте. СССР Верховный Советыш сайлаш ямдылалтме жапыште комсомолец кокла гыч 200 еҥ наре агитатор, беседчик, чтецлан пашам ыштышт. Нунын кокла гыч ятырышт агитатционно-массовый пашаште чапле образецым ончыктеныт.

РСФСР ден Марий АССР Верховный Советыш сайлаш ямдылалтмаштат районысо комсомол организаций кугу верым налеш. Кызыт избирательный участкыште 120 еҥ агитаторлан, 90 еҥ беседчиклан пашам ыштат. Посна комсомолец-агитатор - шамыч Чернецов (Ашламаш), Гавридов (Колокудо), Таныгин („Йошкар кече"), молат агитационный пашам сайын ыштат.

Но але ятыр комсомольский оранизаций - шамыч агитационно - массовый паша деч ӧрдыштӧ шогат, избиратель-шамыч дене пашам йӧршеш огыт ыште. Теве „Эр кече" колхозышто комсомолец-агитатор Щербаков избиратель-шамыч дене ик занятийымат эртарен огыл. Первичный организаций секретарь Столяров комсомольский погынымаште Щербаков нерген вопросым шынден огыл.

Ятыр комсомольский организаций-шамыч „Якорь", „Ӱжара", „Тӱналтыш", „Ушнымаш", „Знамя революции", тыгак посна агитатор - шамычат Данилов, Муржаков, Загайнов (Кужмарий), Рячков, Поздеев, Павловский (Алексеевке), Кельдышев (Ронго), молат избирательный кампаний деч ӧрдыштӧ шогат.

Пренийыште чылаже 14 еҥ выступатлен. Выступатлыше - шамыч чыланат ВЛКСМ райкомын агитационно-массовой пашам начар вуйлатен шогымыжым ончыктышт.

Ятыр агитатор - шамыч але первой агитаций пашам ыштат, нунын паша опытышт шагал, нунылан полыш кӱлеш. Но ВЛКСМ райком нунылан нимогай указаньымат пуэн огыл, нунын ден ик совещаньымат эртарыме огыл. РСФСР ден Марий АССР Верховный Советыш сайлаш ямдылалтмаште посна первичный комсомольский организаций-шамыч кузе пашам ыштымыштым терген шоген огыл. Тиде вопрос дене але ик первичный организаций секретарьымат бюрошто колыштмо огыл.

Комсомольский актив тиде положеньым чот осудитлыш, ВЛКСМ райкомлан агитатор-шамыч дене кылым кучен шогаш да агитатционно-массовый пашам кызытак саемдаш кӱштыш.

Н. Шигаев.

Комсомольский организаций стахановский движенийым ок вуйлате

Мари-Турек МТС пеленсе комсомольский комитет организаций-шамычын самырык стахановец-шамычлан полшымо да молодежь коклаште стахановский движенийын шарыме нерген ВЛКСМ ЦК пунчалжым погынымаште альат лончылен огытыл. Отчетный-выборный погынымаш деч вара комсомольский собраний улыжат кок кана велэ лийын. Садланак тиде организацийыште политучебо кызыт марте кӱлеш семын организоватлыме огыл.

Комсомольский организацийыште 21 комсомолец-тракторист уло. Но нунын кокла гыч стахановец-стахановка кумытын гына шотлалтыт (Климов Е., Конынева, Чимаева). Теве Чимаеван (1-ше №-ан ӱдрамаш тракторный бригаде) МТС кӧргыштӧ ончыл верым налын шога. Но комсомольский комитет да МТС дирекций культурно массовый паша шындымаште йӧршын огыт полшо.

МТС кӧргыштӧ улшо чыла 23 бригаде да чыла тракторист-шамыч социалистический договорым формальне гына ыштеныт. Нуно социалистический договор почеш шке ӱмбакышт налме обязательствым кузе шуктен толмым тергымаш але мартен лийын огыл.

МТС-ште посна стахановец-шамычлан (Кузьминых М., Кислицын) сай паша опытыштым моло тракторист-шамычлан передаватлымаш лийын огыл.

МТС пеленсе ВЛКСМ комитет секретарь Комелин йолташ комсомольский организацийым пеҥгыдемдаш ок тырше. Тиде организаций ВЛКСМ райкомын нер йӱмалныжак улеш гынат, практик полышым пумаш уке.

ВЛКСМ райком тиде организацийыш бюро член Бушковым формальне шотдене пеҥгыдемден, но умбакыже кузе тудо практик полышым пуэн шога, йодынат огыл.

Мари-Турек ВЛКСМ райком секретарь Комелина йолташлан чыташ лийдыме фактым пытараш, МТС пеленсе комсомольский организацийым пеҥгыдемдаш, стахановец-стахановка - шамычлан полшаш да нуным кушташ пижман.

Эр.

Райкомол мом онча

„Онар" колхоз пеленсе комсомольский комитет (Оршанке район) пашажым начар ышта. Политзанятий ок эртаралт. Садлан комсомолец-шамыч политикым огыт шинче.

Комсомолец-шамыч разложитлалташ тӱҥалыныт. Теве комсомолец Рыбаков И. агитпунктыш йӱшӧ пуренат, окнам шалатен коден. Комсомолка-шамыч Волкова Мария ден Кудрявцева комсомольский погынымашыш йӧршын огыт кошт. Комитет секретарь Логинов йолташ ситыдымаш-шамычым пытараш ок тырше.

Волков Арсен.

Избирательный кампаний деч ӧрдыштӧ

„Ушнымаш" колхоз пеленсе первичный комсомольский организаций (Ронго район) РСФСР ден Марий АССР Верховный Советыш сайлымаш кампаний деч ӧрдыштӧ шога. Первичный организаций секретарь Королев йолташ колхозышто кунар избиратель уло, нуно дене могай агитационно - массовый паша ыштылтеш шкежат ок шинче.

Садланак колхозышто агитационно-массовый паша йӧршеш ок кой, кружок-шамыч пашам огыт ыште, комсомольский организаций чтец, беседчик-шамычым ойырен огыл.

Шигаев.

„Сезонностьым" пытараш

Кужмарий ял совет кӧргысӧ (Ронго район) ятыр комсомольский политшколлаште сезонность уло. „Азнур" колхоз пеленсе комсомольский организацийын политкружокшо май тылзе гыч паша ыштымым йӧршын чарнен. Пропагандист Никитин йолташ занятийым эртараш огешат шоналте. Тыгак „Йошкар-Эҥер" колхоз пеленсе политшкол вуйлатыше Иванов йолташ май тылзе гыч ик занятийымат эртарен огыл.

ВЛКСМ первичный организаций секретарь-шамычлан да Ронго райкомол секретарь Сорокин йолташлан политучебо пашаште сезонностьым пытараш пижман.

И. Виноградов.

Комсомольский организаций пашам ок ыште

„За оборону" колхоз пеленсе комсомольский организаций (Сотнур район) пашам йӧршын ок ыште. Комсомольский организаций несоюзный молодежым комсомол радамыш шупшын огеш шого. Нунын коклаште политико-воспитательный паша ыштымашым чарненыт. Колхозник-шамычлан избирательный законым огыт туныкто. Марий АССР ден РСФСР Верховный Советыш сайлаш ямдылалтмаште комсомольский организаций ӧрдыштӧ шога.

Тыгай ситыдымашым кӱчык жапыште тӧрлатен, РСФСР ден Марий АССР Верховный Советыш сайлыме кечым ямдылалтын вашлийман.

Тумер.

Комсомольский организацийын пашажым саемдыман

„Кутко" колхоз пеленсе первичный комсомольский организацийыште воспитательный пашам начарын шындыме. Комсомольский организацийыште апрель тылзе гыч ик политзанятият эртаралтын огыл. Комсомольский погынымаш кок тылзылан иккана велэ лиеш да пеш скучнын эрта. Несоюзный молодежь дене нимогай воспитательный паша огеш ышталт. Садланак вет 1938 ийын ик еҥымат комсомолыш пуртымо огыл.

Морко район мучко тыгай комсомольский организаций-шамыч шуко улыт, но ВЛКСМ Морко райком кӱлеш семын тӧрлаташ пижын огыл.

Степанов.

ВЛКСМ ЦК V пленумын решенийжым огыт шинче

„Виян памаш" колхоз пеленсе первичный комсомольский организацийыште (Ронго район) ВЛКСМ ЦК V пленумын решений-шамычым лончылен огытыл.

1938 ийыште комсомол радамыш улыжат ик еҥым велэ пуртымо, а несоюзный молодежь тиде колхозышто 16 еҥ уло. Тиде велэ огыл, адак комсомолец-шамыч 3—4 тылзе дене членский взносым тӱлен огытыл.

Политзанятий кок тылзылан иккана велэ эртарыме. Пропагандист Васильев йолташ политучебым эртарыме олмеш аракам гына йӱын коштеш.

Комсомолец-шамыч РСФСР ден МАССР Верховный Советыш сайлыме нерген положенийым туныктымашым организоватлен огытыл. Комсомольский погынымаш пеш шуэн да критик ден самокритик деч посна эртаралтеш.

Эривани Ром.

Физкультур пашам сайын шындыме

„Красный кустарь“ промколхозышто (Звенига район) физкультур организаторлан Никитин Василийым сайлымек, физкультур паша сай каяш тӱҥале. Физкультурный организатор Никитин йолташ физкультур пашам сай организоватлен. Колхозышто волейбольный площадкым ыштыме. Физкультурный кружокышто 25 еҥ членлан шога. Нуным чыланат ГТО значоклан нормо сдатлымаш дене авалтыме.

Кызыт физкультурный кружок Марпромсоюз системыште улшо промколхоз спартакиадылан ямдылалтеш. **Калинин И. Д.**

Физкультур паша дене огыт заниматле

Кужеҥер районышто физкультур пашам нимолан йӧрдымын шындыме. Колхозласе да школласе физкультурный организаций-шамычлан полышым пумо олмеш физкультурный да спорт паша дене уполномоченный Батухтин йолташ кабинет кӧргыштыжӧ шинчен гына жапым эртара.

„У пасу“ колхоз пелеҥе физкультурный организаци ятыр сай физкультурник-шамычым куштен. Нуно кодшо ийыште лийше районный колхозный спартакиадыште первой верым налын улыт ыле. Но полыш укелан лийын кызыт тыште нимогай пашат огеш ышталт.

Адак Токтай-Беляк пелеҥ кыдалаш школышто тунемше рвезе-шамыч оборонно значек-шамычлан нормым пунешт, туге гынат, полыш укелан кӧра, нуно шонымашыштым шуктен огыт керт. **Мил. Чашкер.**

Йошкар-Ола музыкально-театральне училищыште тунемше Аксенов Миша училищым сай показатель дене тунем лектын.
Кызыт Аксенов йолташ Московский консерваторийыш пураш испытаным куча.
Сӱретыште: Аксенов йолташ училищыште пытартыш зачетым сдатлыме жапыште.

С. МИХАЛКОВ

Мыйын совестем

Мый гражданин латкандаш ий мланем,
Мые Верховный Советыш сайлем.
У права дене ӱшаныме млам
Элыште эн чапле лӱмым сайлаш.
Кӧ тудо, кудыжым мые сайлем?
Тек млам ойла мыйын сай совестем!
Кушто гын ме самолет дене каена,
Кушко вӱд дене, я йолын шуына,
Кушто гын ме олалам ыштена,—
Эн чапле лӱм мемнан дене пырля!
Если кредалмаште сусыргенат,
Если колшаш тӱрыш тые шунат,
Раным темдал да шинчам ӱшталал.
Эн чапле лӱмым йӱкет дене луктал.
Канде юж дене да йогын вӱд ден
Полшым колта талнет тудо сай еҥ!
Кредалме доблесть дене подвиглан тылат
Орденым если оҥеш пыжыктат,
Шинче, тӱжем дене кид кучымаштет—
Эн сай йолташ—тыйын вождь да таҥет.
Если пиял нерген мурым мурет,
Если тура корно дене кает,
Шинче: шкет огыл, тый коктын кает—
Эн чапле лӱм тыйын шӱм кылыштет!
Чапыште шуко мемнан сай лӱмна.
Шуко куштен достойнаным элна
Нунын нерген мурым луктыт, мурат,
Йоча-влак уремыште нуным палат,
Нунын лӱм дене лӱмдалтын ола,
Курык вуй-шамыч ден теҥыз судна.
Партийлан преданне-влакым сайлем,
Сталинын партий—мыйын совестем!

Н. С. ЛЕКАЙН кусарен.

КУМ ФУТБОЛ МАТЧ

11 июньышто „Динамо“ стадионеш „Динамо“ II (Йошкар - Ола)—„Спартак“ II (Казань) команде-шамычын футбольный встречышт лие.

Модыш первой таймыштак чот талышныш. Туге гынат, мячым моштыде чумымо дене ик командыжат счетым почын ыш керт.

Кокымшо таймыште 5 минут эртымек уна команде ик мячым пурта. Счет почылтеш. Умбакыже модыш утларак виянгеш. Йошкар-Ола динамовец-шамыч наступатлаш тӱҥалыт да унан капкашкыже кок мячым пуртат. Модышышто 2:1 счет дене Йошкар-Ола 2-шо „Динамо“ команде сеҥен.

* * *

12 июньышто Йошкар-Оласе „Динамо“ первой ден кокымшо командыже-шамыч модыч. Тыште кокымшо командыште модшо-шамыч модышлан сайын ямдылалтмыштым ончыктышт. Но капкаш чумен моштыдымышт дене первой командын капкашкыже им мячым гына пуртен кертыныт. Икымше „Динамо“ команде кокымшо командым 4:1 счет дене сеҥыш. **Мих. Смирнов.**

* * *

12 июньыштак „Медик“ стадионышто музыкальне-театральный училище ден „Медик“ обществын командышт модыч.

Первой таймыште музыкальне-театральный команде 2:0 счет дене модын нале. Кокымшо таймыштат музыкальне-театральне училищын командыже 2:0 счет дене сеҥыш. Модмаште музыкальне-театральне училищын футболист-шамычше мячым сай пасоватлен моштымыштым ончыктышт. **Потапов Н.**

МАРУСЯ ЛАГЕРЬЫШ КАЯ

Руя-Сола пелеҥ кыдалаш школын 5-ше „В“ классыште тунемше Мочалова Маруся 1937-38 тунемме ийым отличне пытармыжлан Ронго райкомол тудым районысо пионерский лагерьыш колташ ыштыш. Мочалова йолташ кеҥеж жапым „Кундыш“ пионерский лагерьыште канаш тӱҥалеш. **И. Этиганов.**

ВЕСЕЛА „ТАИРЫШТЕ“

Ме Йошкар-Ола гыч лекна да кечвал йымал велыш кудална. Корно тӧр ыле. Машина пеш писын чымыш. Мемнан корным мучашдыме чодра, олык, сӧрастареныт.

Кугу скверысе аллей гай корно дене 45 километрым каймек кумдан шарлен вочшо „Таир“ ер деке миен шуна. Тиде—Марий республикын ик сӧрал верже. Кокшайскийыш каяме тракте деч пурла велыште шуко колан, кугу ер шийла йылгыжын шинча. Тиде ерым йыр авалташлан кум километрымат утла каяш кӱлеш. Тудын покшелныже изи остров.

Ер вонтен, чодра коклаште пӧрт-шамыч шинчылтыт: 8 илыме пӧрт, столовой, каныме комнат, амбулаторий, изолятор, складшамыч. Эр тӱҥалын кас марте „Таир“ мӱкш гай згалтше йоча - шамычын юарлымышт дене шергылтеш. „Таирыш“ канаш 213 йоча толын. Нуно тылзе жапыште кап-кылыштым пеҥгыдемдат, кечеш шуаралтыт, вуйыштым кандарат. Нунылан сайын канашышт чыла условий ышталтын: волгыдо, яндар пӧрт, яндар вакшыш, сай кочкыш, тӱрлӧ модыш, мо кӱлеш гын, чыла уло.

Мемнан миймe годым площадкылаште йоча-шамыч тӱрлӧ модыш дене модыт ыле. Изиш лиймеке горнист шке горнаж дене юалге касым шергылтарыш. Тунамак йоча-шамыч линейкыш строитлалтыч. Вожатый-шамыч (нуно шымытын улыт) дежурныйлан рапортым пуышт. Дежурный старший вожатый Ивайкова Шуралан рапортоватлыш. Тиддеч вара йоча-шамыч шке павиленлашкышт малаш кайышт.

Лу час жапыште горнистын пуч йӱкшӧ адак шергылте. Лагерь нералтыш. Сторож гына кодо. Тудо лагерь йыр кошто, ласкан малыше йоча-шамычым, лагерьын имуществажым оролыш.

8-ше июнь вес кече дене алмашталте. Адак горна йӱк. Йоча-шамычын шӱргым мушкын эр кочкышкыштымекышт „Таирыште“ илыш эша чот шолаш тӱҥале. Юнат-шамыч шке руководительышт Модин Юра дене пырля ер сер мучко кайышт. Нуно шке корныштышт тӱрлӧ интересный вашлийыныт, Юрам тӱрлӧ йодыш-шамыч дене леведыныт. А самырык натуралист йоча-шамычын йодышыштлан вашмутым пуэден, „Таирысе“ илышын секретшым почын ончыктен. Ик пионер уа коклаште метр кутышан кишкым муын, тудым йолташыштлан ончыкташ кондыш. Юра тиде кишке нерген калаксалыш.

— Тидым „уж“ маныт, тудо лӱдыкшан огыл,—мане. А варaже-е!.. Йоча - шамыч мумо кишкышт дене мом гына ышт ыште гын! Шӱйышкышт пӱтыркален коштыч, оҥга йымак пыштышт. Вара аквариумыш ыштышт.

Шуко йоча-шамычым кол кучымаш интересоватлен. Нуно шкаланышт сай верым муыныт да вӱдыш эҥерыш кышкеныт, тыжеч шереҥгым, олаҥгым, молымат шупшыныт. Ик пионер кок час жапыште кило наре колым кучен кондыш.

Физкультурный площадке гыч йоча-шамыч ик минутланат ойырлен огытыл. Нуно волейбол, баскетбол, моло тӱрлӧ модыш дене модыныт.

--Весела „Таир“,—тыге йоча-шамыч шке лагерьышт нерген ойлат. Чынак весела, иктат вуйым сакен ок кошт, кӧн мом шыштынеже але иктаж мо дене модмыжо шуэш гын, чыла уло. Мемнан родной элна, эн чот йӧратыме вождьна Иосиф Виссарионович Сталин пеледалтше самырык тукымлан чыла возможностым, чыла условийым пуэныт. Совет йоча-шамыч каникул жапыште лагерьлаште, форпостлаште, пионерский дворецлаште жапым культурно, веселан эртарат. А тиде жапыштак капиталист эллаште шемер йоча - шамыч каникулым йӧршын огыт шинче. Каникул жапыште шемер йоча-шамычше мӱшкырыштым темышаш верч фабриклаш, заводлаш, помещик - шамычдек кайде огыт керт. Нуно каникул годым каныкшаш, пеҥгыдемшаш олмеш ноят, лунчыргат.

* * *

12 июньышто „Таир“ лагерьым торжественно почмаш лие. Тыште мемнан совет элын эн самырык патриотшо-шамыч чыланат ик йӱк дене Сталин йолташлан таум каласышт. Нуно каникул жапыште сайын канен вес тунемме ийыште адакат отлично тунемаш сӧрышт. **Кон. Ал.**

Отв. редактор— Г. М. ЭРСКИЙ.

Адрес редакции: Мар. АССР, г. Иошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, комн. № 74, телефон № 90.
Упол. Главлита Мар. АССР А—607. Тираж 3000 экз. Иошкар-Ола, 1-ая типография Маргосиздата.